

TIBETAN

Maximum Marks: 80

Time Allotted: Three Hours

Reading Time: Additional Fifteen minutes

Instructions to Candidates

1. You are allowed an **additional fifteen minutes** for **only** reading the question paper.
2. You must **NOT** start writing during reading time.
3. This question paper has **7 printed pages and one blank page**.
4. It has **six questions** in all.
5. All questions are compulsory.
6. While attempting **Multiple Choice Questions**, you are required to **write only ONE option as the answer**.
7. The intended marks for questions are given in brackets [].

Instruction to Supervising Examiner

1. Kindly read **aloud** the Instructions given above to all the candidates present in the examination hall.

[20]

གཤམ་གསལ་བརྗོད་གཞི་ཡང་ཅུང་ཞིག་འདེམས་དགོས་པ་དང་ཚུམ་དེ་ཆོག་༤༠༠་ཙམ་ཟིན་དགོས།

- (i) གནས་སྐྱོར་ ཅ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་གནས་མཇུག་ཞུས་པ་དང་ དེ་ནས་རང་ལ་འཆོ་བ་གང་འདྲ་ཞིག་བྱང་བའི་སྐྱོར་བྱིས།
- (ii) བྱེད་རང་བྱ་ཡིན་ན་ག་རེ་བྱེད་སྐྱམ་འགེལ་བརྒྱུད་བྱེད།
- (iii) བྱང་བའི་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་ ལུ་བཏང་བ་ལ་ཆ་རྒྱུན་ག་ རེ་དགོས་ ཡོད་པའི་སྐྱོར་བྱིས།
- (iv) བྱེད་རང་གི་དགའ་ཤོས་སྤྱང་དེབ་ ཞིག་གི་སྐྱོར་བྱིས།

[8]

གཤམ་གསལ་བོད་ཡིག་གི་བརྗོད་པ་རྣམས་གང་གསལ་བཟུགས་ཏེ་དབྱིན་ཡིག་ནས་ཕྱི་པའི་བརྗོད་པ་
ནས་འདེམས་ཏེ་བྲིས།

- (i) ཉེ་འཁོར་དུ་གྱེ་དང་གྲུ་སོགས་ཀྱི་ཞིང་ག་མང་པོ་ཡོད།
- (a) The place is surrounded by the fertile fields of wheat and barley.
- (b) The place is surrounded by the rivers.
- (c) The place is not surrounded by the fields of wheat and barley.
- (d) The place is surrounded by the dense forest.
- (ii) ཁམས་ཞེས་པ་བོད་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཡོད།
- (a) Kham is the western part of Tibet.
- (b) Kham is the southern part of Tibet.
- (c) Kham is the eastern part of Tibet.
- (d) Kham is the northern part of Tibet.

- (iii) བོད་ཀྱི་ལུགས་སྒྲུབ་ལྟར་ན་གཙུག་ལྷན་གྱི་ལྷ་དཔལ་ཆེན་རིང་པོ་ཞིག་ཡིད།
- As a tradition in Tibet, prayer flags fluttered from the top of the tall pole in the middle of the courtyard.
 - As a tradition in China, prayer flags fluttered from the top of the tall pole in the middle of the courtyard.
 - As a tradition in Nepal, prayer flags fluttered from the top of the tall pole in the middle of the courtyard.
 - As a tradition in India, prayer flags fluttered from the top of the tall pole in the middle of the courtyard.
- (iv) ཉིན་གཉིས་རྗེས་མའི་ཅི་ཏུང་ཐོག་མར་མཇུག་འབྲུད་བྱུང།
- Three days later I met Mao-tsetung for the second time.
 - Two days later I met Mao-tsetung for the first time.
 - Two days later I met Mao-tsetung for the third time.
 - Three days later I met Mao-tsetung for the first time.
- (v) བོད་ཡིག་སློབ་སྦྱང་དེ་ན་མས་ཆང་མར་ལོ་ལྔ་ཙམ་འགོར་བྱུང།
- I spent about three years in learning Tibetan.
 - I spent about five years in learning Tibetan.
 - I spent about two years in learning Tibetan.
 - I spent about three years in learning Tibetan.
- (vi) སྤ་ཏུ་ལ་དེ་ནི་ལོ་༡༣༠༠་སྔན་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྤང་བཙན་སྐམ་པོས་བཞེངས་སོ།
- Potala was built by King Tri-song-de-tsen of Tibet, 1300 years ago.
 - Potala was built by King Song-tsen-gampo of Tibet, 1300 years ago.
 - Potala was built by King Nya-thri-tsenpo of Tibet, 1300 years ago.
 - Potala was not built by King Song-tse-gampo of Tibet, 1300 years ago.
- (vii) བོད་མིའི་གྲངས་འབོར་ནས་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་བཙུན་ཡིན་གྱི་རེད།
- Probably, ten percent of the population were Monks and Nuns.
 - Probably, ten percent of the population were Nomads.
 - Probably, eight percent of the population were Monks and Nuns.
 - Probably, eight percent of the population were Nomads.

(viii) མང་ཁ་འགའ་ཤས་ལོ་སྟོང་ཕུག་ལྷག་ཅམ་སོང་བའམ་ཡོད།

- (a) A thousand year old priceless books were here.
- (b) A hundred year old priceless scrolls were here.
- (c) A hundred year old priceless books were here.
- (d) A thousand year old priceless scrolls were here.

Question 3

[12]

Translate the following passage from Tibetan to English.

གཤམ་གསལ་བོད་ཡིག་གི་བརྗོད་བྱ་རྣམས་དབྱེན་ཡིག་ན་ཕབ་བསྐྱར་བཞིས།
བོད་ཀྱི་སློབ་སྦྱང་བྱེད་སྒྲངས་འདིས་ཕྱི་རིག་གནས་ཅམ་མ་ཟད། སེམས་རྒྱུད་ལ་ཡོན་ཏན་གོང་འཕེལ་
དུ་འདྲོ་བའི་ཐབས་ཤེས་སྣ་ཆོགས་ཀྱང་ཡོང་ངེས། དང་པོ། ཕུག་གུ་ཆོས་ཡི་གེ་འབྲི་སྟོག་སྐབས་དགེ་ཆན་
ལ་དཔེ་བལྟས་ཏེ་འབྲི་སྟོག་བྱེད་པ་དེ་སྤྱི་སྤྱོད་ཡོད། གཉིས་པ། བསྐྱབས་ཟེན་པ་རྣམས་དྲན་གསོ་གཏོང་
ཆེད་དཔེ་ཆ་སློ་འཛིན་བྱེད་དགོས་མང་པོ་ཡོད། གསུམ་པ། དེའི་དོན་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་པ་ཡིན། དེ་
ནི་འཛམ་གླིང་གང་སར་བོད་སྦྱང་པ་ཁྱར་རེད། དགོན་པ་འགའ་ཤས་ཀྱི་སློབ་ཕུག་རྣམས་ལ་སློབ་སྒྲངས་
དེ་གའི་ཐོག་ནས་སློབ་ཀྱི་རེད། འོན་ཀྱང་དགོན་པ་མང་པོར་སློབ་ཕུག་དང། དགེ་ཆན་དབར་ཆོས་ཀྱི་
ཚིང་པའམ། གནད་དོན་འདི་བཅད་ཀྱི་ཐོག་ནས་སློབ་སྦྱང་བྱེད། མཐར་སློམ་བརྒྱབ་སྟེ་སེམས་གཞན་
དུ་གཡོང་བ་སློབ་སྦྱང་བྱེད།

Question 4

[8]

Choose the correct option to translate from English to Tibetan.

(i) Potala is a city in itself.

- (a) པོ་ཏཱ་ལ་དེ་རང་གྲོང་གསེབ་ལྷ་བྱ་ཞིག་ཡོད།
- (b) པོ་ཏཱ་ལ་དེ་རང་རི་ལྷ་བྱ་ཞིག་ཡོད།
- (c) པོ་ཏཱ་ལ་དེ་རང་སློབ་གྲ་ལྷ་བྱ་ཞིག་ཡོད།
- (d) པོ་ཏཱ་ལ་དེ་རང་གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་བྱ་ཞིག་ཡོད།

(ii) We believe in good reason.

- (a) ང་ཚོས་རྒྱ་མཚན་ཁྲུངས་དག་གིས་ཡིད་ཆེད་བྱེད་བཞིན་པ་ཡིན།
- (b) ང་ཚོས་རྒྱ་མཚན་ཁྲུངས་དག་གིས་ཡིད་ཆེད་བྱེད་བཞིན་པ་མིན།
- (c) ལྷ་མས་རྒྱ་མཚན་ཁྲུངས་དག་གིས་ཡིད་ཆེད་བྱེད་བཞིན་པ་ཡིན།
- (d) གཞོན་ནུ་ཚོས་རྒྱ་མཚན་ཁྲུངས་དག་གིས་ཡིད་ཆེད་བྱེད་བཞིན་པ་ཡིན།

(iii) The purpose of the army was to guard and protect the border.

- (a) རྒྱལ་མིའི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་ནི་ས་མཚམས་སྲུང་སྐྱོབ་རེད།
- (b) དམག་མིའི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་ནི་ས་མཚམས་སྲུང་སྐྱོབ་རེད།
- (c) བོད་མིའི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་ནི་ས་མཚམས་སྲུང་སྐྱོབ་རེད།
- (d) རྒྱལ་པོའི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་ནི་ས་མཚམས་སྲུང་སྐྱོབ་རེད།

(iv) I worked hard at my religious education as a boy.

- (a) གཅན་པོས་ཕྱ་གུའི་སྐབས་ནས་ཆོས་ཀྱི་སློབ་སྦྱང་ལ་དཀའ་ངལ་རྒྱུ་ལེན་བྱས་ཡོད།
- (b) གཅུང་པོས་ཕྱ་གུའི་སྐབས་ནས་ཆོས་ཀྱི་སློབ་སྦྱང་ལ་དཀའ་ངལ་རྒྱུ་ལེན་བྱས་ཡོད།
- (c) ངས་ཕྱ་གུའི་སྐབས་ནས་ཆོས་ཀྱི་སློབ་སྦྱང་ལ་དཀའ་ངལ་རྒྱུ་ལེན་བྱས་ཡོད།
- (d) ཁོང་གིས་ཕྱ་གུའི་སྐབས་ནས་ཆོས་ཀྱི་སློབ་སྦྱང་ལ་དཀའ་ངལ་རྒྱུ་ལེན་བྱས་ཡོད།

(v) The central part of the building is thirteen storeys high.

- (a) ཁང་པའི་དགེལ་དུ་ཐོག་བརྟེན་བརྟེན་ཅན་ཡོད།
- (b) ཁང་པའི་དགེལ་དུ་ཐོག་བརྟེན་བརྟེན་གཅིག་ཅན་ཡོད།
- (c) ཁང་པའི་དགེལ་དུ་ཐོག་བརྟེན་བརྟེན་ཅན་ཡོད།
- (d) ཁང་པའི་དགེལ་དུ་ཐོག་བརྟེན་བརྟེན་གསུམ་ཅན་ཡོད།

(vi) It was not an unhappy childhood.

- (a) ང་ཕྱ་གུའི་སྐབས་སྤྱིད་པོ་མེད་པ་མ་ཡིན།
- (b) ང་ཕྱ་གུའི་སྐབས་དཀའ་པོ་མེད་པ་མ་ཡིན།
- (c) རྒྱ་བཟང་ཕྱ་གུའི་སྐབས་སྤྱིད་པོ་མེད་པ་མ་ཡིན།
- (d) ལྷ་བ་ཕྱ་གུའི་སྐབས་སྤྱིད་པོ་མེད་པ་མ་ཡིན།

(vii) All beings of various forms are reborn after death.

- (a) མི་དང་སྟོག་ཆགས་ཇི་འདྲ་ཞིག་གི་རྩང་སྤྲུང་བྱེ་བ་མི་ལེན།
- (b) མི་དང་སྟོག་ཆགས་ཇི་འདྲ་ཞིག་གི་རྩང་སྤྲུང་བྱེ་བ་ལེན་པ་རེད།
- (c) མི་དང་སྟོག་ཆགས་ཇི་འདྲ་ཞིག་མ་གྱི་རྩང་སྤྲུང་བྱེ་བ་ལེན་པ་རེད།
- (d) མི་དང་སྟོག་ཆགས་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་བརྟན་དུ་བསྐྱེད་པ་རེད།

(viii) A curious thing happened on the death of my younger brother.

- (a) ངའི་གཙུང་པོ་དེ་གྲོངས་པའི་སྐབས་གནས་ཚུལ་ཡ་མཚན་ཞིག་བྱུང་སྟེ།
- (b) ངའི་གཙུང་མོ་དེ་གྲོངས་པའི་སྐབས་གནས་ཚུལ་ཡ་མཚན་ཞིག་བྱུང་སྟེ།
- (c) ངའི་གཅེན་མོ་དེ་གྲོངས་སྐབས་གནས་ཚུལ་ཡ་མཚན་ཞིག་བྱུང་བ་སྟེ།
- (d) ངའི་གཅེན་པོ་དེ་གྲོངས་སྐབས་གནས་ཚུལ་ཡ་མཚན་ཞིག་བྱུང་བ་སྟེ།

Question 5

[12]

Translate the following passage from English to Tibetan.

གཤམ་གསལ་ བོད་ཕྱི་འདི་པོད་ཡིག་ཐོག་ལ་ཐབ་རྒྱུ་དགོས།

Tibet has been called the most religious country in the world. People here regard spiritual matters as no less important than material matters. The most remarkable thing about Tibet is the enormous number of monasteries in it. There are no exact figures, but quite a few people from the total population are monks and nuns. This makes our social system special and unique. In fact, it was only during the Dalai Lama's time that lay and monastic authority were combined. He had two prime ministers, one a monk and the other one a layman.

Question 6

Read the passage given below carefully and answer the questions that follow in Tibetan.

གཤམ་གྱི་བརྗོད་པ་འདི་དག་གང་གཟབ་བསྐྱགས་ཏེ་འོག་གི་དྲི་བ་ཁག་གི་ལན་མ་ཞོར་བར་བྲིས།
 གཤམ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་སྐད་གྲགས་ཡོད་པའི་ཨེམ་ཆེ་མཁས་པ་
 ཞིག་ཡིན་ཞིང། ཁོང་གི་བྱིས་ཀྱི་མི་རབས་ཚང་མ་ནི་ཨེམ་ཆེ་ཡིན་ཞིང། ཁོང་གི་པ་ལགས་ཀྱི་མཚན་
 ལ་ཁྱུང་པོ་རྩི་རྩེ་བེར་བ་རེད། ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ལོ་ན་ཆུང་དུ་འོས་སྐབས་ནས་སློན་སྤྱོད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་ཁྱུང་
 ཏེ་པ་ལགས་དང་སློན་ཅིག་དུ་གསུམ་གང་དུ་བསྟོད་ཐོག་མི་ཚོར་སློན་བཅས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང།
 ཁོང་ནི་དབུལ་ཕོངས་ཀྱི་བྱིས་ཚང་ནང་འཆར་ལོང་བྱུང་བའི་རྒྱུན་གྱི་དབུལ་ཕོངས་ཀྱི་མི་ཆེའི་འཆོ་
 བ་ཐད་ཀྱི་དཀའ་ངལ་རྣམས་གསལ་པོར་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་ཅིང། པ་ལགས་དང་སློན་བཅས་ལས་དོན་
 བྱེད་རིང་དབུལ་ཕོངས་མི་སེར་ཚོར་ཨེམ་ཆེ་དགོས་གལ་ཆེ་བའི་གནས་ཚུལ་དེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་
 སུ་མཐོང་བར་བརྟེན་ཁོང་གིས་པ་ལགས་ཀྱི་ལས་དོན་ཤུལ་འཛིན་བྱ་རྒྱུར་སེམས་ཐག་གཅོང་མར་
 བཅད་པ་རེད། ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་ཁོང་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་ལྷན་སྐབས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
 བློ་སྤྲོད་ལྷེའི་བཅན་གྱི་སླ་སློན་པ་གནང་བ་རེད། ལོ་མང་པོའི་རིང་གི་ཉམ་སྤྱོད་ལ་གཟིགས་ནས་
 ཁོང་དགུང་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་དགུར་སོན་སྐབས་བོད་ཀྱི་གསོ་རིགས་སློར་གྱི་བཀའ་བཙུང་མ་གནང་འགོ་
 འཁུགས་ཤིང། དེའི་ནང་བཀའ་རྩིས་ཁག་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་མེད་གཅིག་ཡོད་པ་རེད།

- (i) ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་སུ་རེད། ཁོང་གི་པ་ལགས་ཀྱི་མཚན་ལ་ག་རེ་ཡིན་ནམ། [4]
- (ii) ཁོང་གིས་དབུལ་ཕོངས་ཀྱི་མི་ཆེའི་འཆོ་བ་གནས་སྐབས་གང་འདྲ་བྱས་ཏེ་མཁྱེན་རྟོགས་བྱུང་བ་རེ
ད། [4]
- (iii) སླ་སློན་པ་བེར་བ་དེ་ག་རེ་ཡིན་ནམ། [4]
བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སུ་འདྲ་བྱས་སུ་ཁོང་གིས་སླ་སློན་པ་གནང་བ་རེད།
- (iv) བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་བཀའ་རྩིས་དགུང་ལོ་ག་ཚོད་ལ་གནང་བ་ཡིན་ནམ། [4]
- (v) བཀའ་རྩིས་དེའི་ནང་རྩིས་ཁག་ག་ཚོད་ཡོད་དམ། [4]

